

העם

אבל הסוס מת

היה היה איכר פיקח שעלה בלבו רעיון גאוני: האכילה היא מנהג פסול שיש להי- גמל ממנו. הוא החליט לעשות נסיון ראשון בסוס, שמוזנו עלה בכסף רב. מדי יום הפ- הית את מנת המזון של הסוס בשעורה אחת. אחרי ימים רבים התקרב אל היום הגדול בו היה הסוס מתקיים גם בלי שעורה אחת. החלום הגדול עמד להתגשם. אולם האיכר היה ביש מזל. הנסיון הגדול הוכשל ע"י תקלה קטנה. ביום האחרון קרה אסון מצער, כאילו להרגיז, והסוס מת.

רחיה. מזה ארבע שנים חיסלה בזה אחר זה כל מניע לעבודה פוריה, לרצון היצירה. היא סתמה לפניו כל דרך של נופש, של בידור, של הנאה — והיא לא נתנה במקומם שום אידיאל שידרבן אנשים פשוטים למאמץ. במ" קום כוח על ידי שמחה של הגרמנים באה הסיסמה כוח על ידי עגמת נפש.

כפיית חוק השבת על אזרחי ישראל (ראה ריפורטזיה) לא היתה אלא שעורה נוספת. אולם הסוס — המוראל הציבורי — כבר היה נתון בחבלי גטיסה אחרונים.

הילד צעק "זאב!"

עוד אי אפשר להעריך את עוצמת הנוק שנגרם למדינה על ידי מעשה הטרור הציבורי שהפך חוק המדינה בדמות חוק השבת. הוא הרס בן לילה את פרי כל המאמצים

הסובלניים, שנעשו משך שנים, לקרב המשטרה אל הציבור, אף כי הסוטריים בעצמם את התפקיד שהוטל עליהם. לע זאת לא נפגע המנגנון של משרד התחב — הביורוקרטיה שלו היתה שנואה על הגים והקהל גם לפני כן, במידה שאי-א היה כמעט להוסיף עליה.

החוק הרס את אימון הציבור בדן הממשלה על חסכון הדלק. גם האורח טומסם ביותר הבין כי כאן נעשה ציני בסיסמה זו. ילד הצועק "זאב" להולך שולל את הכריות, אין מאמץ עקותיו גם כשהוא מופיע באמת. גיבור השבוע היה, באופן בלור די, נהגיהמוניתי. הטלסיס הגאוני יום הששי והשבת כ"מיפינקס" למנוח העמיד את שר-התחבורה במצב מנהיג לחי

להחזקן לפני שבת. שבת. שבת. ביטוי עליון כי היה ברור נטרטים שלהם, אהדת ההמונים

אמתי של השבת מתן יד חופשית על הכסף שתי

לוטין את השואה ה"קרבתי, שהממשלה תצ"ת עבורה ואשר כל ע"י שו לה מאמרים ראשיים, את שנת ההמונים לשות- עליו ממילא.

השיכון העממי: בלוף אמריקאי לדוגמה?

שאבו עם הודעה מס' 1.

בן-ציון מילמן, מנהל המחלקה לשיכון העממי, משוכנע שיחלה בשחפת מרוב עבודה וצרות. יוסף גוריאריה, המולך על השיכון בכל איזורי הארץ פרט לסביבת תל-אביב, נאנה במשרדו הירושלמי המלא אלפי תיקים אישיים של המוע" מדים, משתדל להלחם בכל יום במאות שיחות טלפוניות בגלל השמועות שפשטו בציבור בדבר השיכון. מצליח גור- אריה: "העסק הוא חד צדדי. אנו התחייבנו בכל הציבור בכלום." איש משרד עבודה אחר ניסח את צרות משדו בצו רה עוד יותר מוצלחת: "למי ששיקר פעם אחת, אין מאי מינים עוד, ואפילו ידבר אמת."

השיכון העממי — עי גבי הנייר

בין קירות לחים, תריסר מיטות וגונות דולפים. התלקחו כשלהבת תקוות אלפים.

יש להניח, שבמאמץ לרכוש שוב את אימון הציבור ולהוכיח לו כי הפעם מדברים אמת יציעו לאיש הקטן המחכה לביתו, כמה יתרונות. המשכנתא הממשלתית, שנקבעה ל 1400 ל"י מרוך ה 1800 תע" לה כנראה ל-2000 ל"י. המועד האחרון להכנסת ארבע מאות הלירות הראשונות נדחה לעוד חודש. את חמש מאות הלירות הנוספות למילוי האלף יצטרכו לשלם רק אלה שיוכו בהגרלה שתיצרך בעוד חרשים. בניגוד לשמועות שפשטו, יש להחזיר את המשכנתא רק עם הכניסה לדירה, לעומת זאת יצטרכו לח" סוך באחד הבנקים 20 ל"י לחו" דש, להראות למשרד העבודה את פנקס החסכונות אם יורש. הק" לה אחרונה: את ארבע מאות הלירות שצריך לשלם תוך חודש יקבלו בשתיים הישן, טרם הוחלף הכסף, מתוך הנחה, כי רבים חס" כל את הסכום במשך השנה ה" חולפת מאז נרשמו.

משרד העבודה לא יכול היה לתת תשובה לבעייה אחרת: ה" ראת האוצר, האוסרת על בנקים לתת הלוואות לשיכון. הוראה, השוללת מרבים את האפשרות של ניצול זכויותיהם במקרה ש" יזכו אפילו בהגרלה ואפילו ייבנה אותו מספר יחידות דיו" שהתכ- נית חווה אותו. מיצדקים חש" שותיו של המועמד, שאם ייאלץ לדחות את כניסתו לדירה לשנה נוספת, שוב לא יוכל לה:

שיג את המחיר החדש שיעלה ללא ספק גם בשנים הקרובות.

בלי פרוטקציה. כקליפת השום

למרות כל האכזבות הספקות המרחפות סביב השיכון העממי יש עדיין מספר רב של קופצים. באמצעות ויטמין פ", החל מגולדה עצמה, וכלה בשומר הדלת, מתחפשים לא מעטים למצוא דרך להכלל ברשימה שסוגרה לפני שנה. זו הפעם הראשונה, שהפרוטקציות אינן באיץ.

משרד העבודה לגמרי אינו להוט להעמיס התחייבות נוספת על שכמו, סגר את הרשימה באופן הרמטי, לא מרשה אפילו העברת זכות. העול, המתבטא במחיר הממשי של יחידת הדיו"ר, ושאינו מופיע בעלון ההסברה, הוא 1000 דולאר. עול כבד מדי בתקופה זאת, בכדי להגדילו עוד. זאת תרגישו ללא ספק גם הכנסת, כשתגש לדיון על תקציב הפתוח, שהשיכון העממי הוא חלק ממנו, שרק עם אישורו אפשר היה להניח אבן פינה.

כי ממשלת ישראל, שהטילה את תכנית השיכון העממי לרחוב ערב הבחירות, לא טרחה לקבל מראש את הסכמת הכנסת — אשר בלעדיה כל התכנית אינה שווה כקליפת השום.

משרד העבודה, שהחל שובר את ראשו כיצד להגשים את ההבטחה אחרי שניתנה, מוכן היום לעבור את הקיר האטום של מצב כלכלי ביש, אפילו עם הראש קדימה. גם עם העלת מחיר הדירה אין משרד העבודה מאושר. כמובן שאין הוא מצטער על עזיבת 3000 מהמועמדים, מספר שעדיין גדל, כשמקרב היום האחרון של תשלום ארבע מאות הלירות הנוספות על תשלום ההרשמה.

קשה להאמין, שמשרד העבודה לא היה מחזיר ברצון רב את הרביית של 2.500 ל"י לכל המועמדים לולא עמדה במבחן הפרסטיזיה ואולי יותר של הממשלה. משרד העבודה נשאר עם התקנה כי עוד כמה אלפים יקלו על העול בהחלפים סיכוי לפינה משלהם בשתיים וחצי לירות רבית ועם קרוב ל-3 1/2 מיליון לירות ביד שאמרו התחייבות. לא נשארה לו ברירה אלא לשחק במשחק שהוא בעצמו המציא, להראות פנים צוחקות לעניין מר.

אמרה שרת העבודה, גולדה מאירסון: "אנו נסחוב אפילו את הקבוצים באזניהם, בכדי שיגיעו פעם לבית משלהם, התכוננו לזאת, כנראה, בכנות. מצד כמה אנשים במחלקה, שקועים בצרות השיכון עד לאזניהם ומאמינים כנים בהגשמתו על אף הכל. נעשה הכל לרכוש בתורה את אימון הציבור,

נותיהם קבלו ביסוס נוסף, כשדיר הדירה הצפופה והרטובה שתקתו התקרו בן-לילה במאה אחוז ובמקרים רבים יצאו משטח אפשריותיו, נזכר ביום הולדתו של רעין השכון העממי: ערב הבחירות לכנסת, עת יצרה כל המפלגה, לפי יכולתה, חכה טעימה ככל האפשר לדוג דגים מצביעים.

במקום פינה, שתיים וחצי לירות

ברור כי התכנית באמת הוטלה לחלל כדלק לבחירות. הוכרו על השיכון העממי בלי שום תכנית, בלי חמרים ובלי קרקע. התקווה היחידה לעמוד בהבטחה, היתה טכונה, בצורה שהפכה מסורתית בארץ, בנס שיתחולל. אך התכנית שגתה בפרט אחר: הממשלה, שהסתבכה ברשת שהוציאה אותה לדוג קולות, לא יכלה ולא העיזה לסגת מתכניתה, להשאיר מאחוריה 35000 מאוכזבים.

35000 איש הכניסו ידיהם לכיסיהם, הוציאו מאה לירות כל אחד, מהרו אתו לתחנת הרישום הקרובה ביותר על מנת להרשם לשיכון העממי. התנאים, כמו שפורסמו בעלון ההס" ברה שפקיד חף לידיהם תמורת כסף, היו טובים מלהאמין בהם. לא רק שמשך העבודה קיבל על עצמו להקים 48000 יחידות דיו"ר תוך ארבע השנים הקרובות, אלא צירף גם טיסמת מסחר אמריקאית מובהקת: "כספך בחורה במקרה של אי- שביעות רצון!" (בתוספת 2 1/2 רבית).

תקות האלפים שנהגים לעבור באדישות ליד שלטי ד"י רות המותרות התלקחו כשלהבת. משפחות שמומן השלימו עם גורלן בצורת גונות דולפים, קירות לחים ותריסר מיטות בחדר של ארבע על ארבע הוזדרו להרשמה. תמורת 100 ל"י החזיקו בידיהן, שחור על גבי לבן, את ההבטחה הגדולה ביותר שאינו ממשלה שהיא נתנה אי-פעם לנתיניה בשטח השיכון: 12000 יחידות דיו"ר לשנה, דירות בנות 2 1/2 חדר, חר" סינה במטבח ומים חמים באמי בטיה, כל זה במחיר של 2400 ל"י (כולל חלק ניכר כמשכנתא ממשלתית).

לא היו רבים בין החותמים, שטרחו לדפדף בעלון, וגיילו בע" מוד 2, כסעיה אחרון של היסוד דות הכללים, את המשפט שבשר את ההתפתחות העתידה לבוא: מחיר הדירה עלול להשתנות, לעלות או לרדת, בהתאם לעלייה או לירידה בשכר העבודה, בה" צאות ההובלה או במחיר החומ" רים.

חשבון ישר של

מאה אחוז

הודעה מס' 1 מטעם מחלקת השיכון העממי במשרד העבודה, שנשלחה למועמדים בדואר, בע" רך שנה אחר שנרשמו, גילתה להם כי אמנם השתני המחירים, ולא דוקא לטובה. את ההודעה פתח הפסוק המגוחך במקצת אחר שתיקה של שנה שלמה, "בדעתנו לעמוד בקשר הדוק עם המועמ" דים לשיכון העממי". מכאן עבר ישר לענין. הממשלה הלצה, עקב ההתיקרות הכללית, להעלות את מחיר יחידת הדיו"ר מ-2400 ל-4800 ל"י בשבילה, עם תוספת (קטנה) בסביבת ירושלים.

הקהלה היחידה שאפשר היה למצוא בחזור היתה מבחינה מסמית: חשבון ישר של 100% תוספת על מה שנדרש המועמדת לשלם עם הרשמו. בעלון לא צוינה השואה יחסית להתיקרות עבודה, הובלה וחמרים שלא הגיעה, אפילו במ הירות האופלציה של השנה הזאת, לאותו אחוז. כן עבר משרד העבודה בשתיקה על העובדה כי דירות פרטיות ה" יקרו באותה תקופה רק ב-25%, שיכונים מפלגתיים, כגון ותיקי ההסתדרות, ב-60%.

בעלי התקות מלפני שנה התפרצו בזעקת-גזל. למעשה, אם להסתכל על הודעה מס' 1 המאכזבת בהגיון קר, לא לקחו מהם כלום. את כסף יוכל כל מועמד להוציא בכל עת בתוספת של 2.500 ל"י רבית. כן הרוויח עשר לירות מלווה חובה, כיוון שכספו נמצא בקופת משרד האוצר בזמן החלפת השטרות. בכל זאת חשב האוצר שרומה. מודעות הענק בנות העמוד של מר מוזר דבר שיכוננו שהופיעו בזמנו ברוב עיתוני הארץ ולא שולמו עד היום הזה, עלו לנגד עיניו. מזור נעלם ממי הארץ בהשאירו אחרי ישוב עם פה פעור, שלא היה רגיל שיטפלו בו בכיטות אמריקאיות. כעת חששו שפלו קרבן לפרשה זומה. עיתוני האופוזיציה לא נתנו למציאה לחלוף. הם לא שכחו להזכיר למאוכזבים כי קראו לתכנית בזומה "תעמולת המפלגה השלטת". טע"